

nemlig Kattegattet, men den har i de sidste 50 Aar været aldeles blottet for Fisk. Medens gamle Folk forsikre, at der omtrent for 50 Aar siden hele Aaret rundt kunde fanges en stor Del Kuller og andre Gladfisk, saa siger man nu ikke det Ringeste der mere. Kun to Maanedes af Aaret, naar Silbestimerne komme — og det ikke engang altid — besøges Kysten af Silb, som fiskes med Vaad. Jeg tror, at det vil gaa ved Stagen, som det er gaaet Fjsterne ved Gilleleie, Hundested, Hornbælt og Lynæs, de maa fiske med Kvaaser oppe under Anholt eller ude i aaben Sø. Denne Formodning bekræftes desuden i Inspektørens Betænkning; thi der staar jo, at medens man i 1885 havde 5 Kvaaser ved Stagen, har man nu 11 der. Men bliver det Tilfældet, at Skagboerne maa fiske paa aaben Sø, saa ville Fjsterne der ingen Nytte have af, at en Jernbane nu bliver anlagt. Fiskene føres paa Kvaaserne derhen, hvor de skulle bruges, det er billigst, og saa ankomme de tilmed i frisk Tilstand, medens de, naar de føres paa Jernbane, forsaavidt de føres til Lydhalsland, ville blive i høj Grad matte eller delvis døde. Derfor mener jeg, at det Overslag, som er gjort over Driftsindtægten paa denne Bane, slet ikke vil holde Stik. Jeg tror heller ikke, at Bønderne i Omegnen af Stagen ville benytte Jernbanen til at føre Tørv til Byen; thi det er billigere at føre dem paa egen Vogn, ligesom det her ved Kjøbenhavn sker af Beboerne af Frederiksborgs Omegn, uagtet vi i mange Aar have haft Jernbane i disse Egne. Den Indtægt af 12,000 Kr., som er anslaaet at skulle komme af Fisketransporten, vil indskrænke sig til meget lidt. Det Overslag, som er gjort over Indtægt og Udgift, vil saaledes vist ikke holde Stik; jeg skal forøvrigt indrømme, at Overslaget er ædrueligt og ærligt, og man faar et godt Indtryk af det. Men jeg tror rigtignok, at det beregnede Overskud af 14,000 Kr. om Aaret vil svinde ind til Ingenting, thi Banen vil næppe kunne betale sig. Og kan den ikke betale sig, hvad saa? Saa ligger det nær, at naar Staten hder Tilskud paa den Maade, som er foreslaaet i Lovforslaget, som Førsteprioritetslaan, vil Driften krænges over paa Staten, og saa have vi ikke blot en Udgift af $\frac{1}{2}$ Million uden Rente, men paatage os ogsaa en aarlig Udgift. Hvis man vil efterkomme Skagboernes Ønske, saa bør man efter min Mening give dem Pengene som en ren Gave, uden at forlange en Skilling i Rente, thi der kommer alligevel ingen Renter; der ved vil man staa frit overfor Banen, hvis det kommer dertil, at Driften ikke kan betale sig, og man erkjender, at Jernbanen ikke har

gjort den tilsigtede Nytte. Vi pleie jo at tilskyde til private Jernbaner 25,000 Kr. pr. Banemil; lad os saa give Stagen 50,000 Kr. pr. Mil eller 250,000 Kr. i Alt; det vil jeg hellere gaa med til end at stemme for det nuværende Lovforslag. Jeg tror, det er farligt at anvende saa store Summer, hvor der slet ikke er nogen Udset til Rente, uagtet Lovforslaget lyder, som om der kunde komme Rente. Vi skulle endog kun have to Kreditebela af Overskudet; først skulle de lokale Bidrag, hvede til Banen, have 4 pCt. af deres Penge; der er altsaa efter Overslaget ikke en Gang Udset til noget Overskud for Staten. Jeg skal med Hensyn til det, som den sidste ærede Taler berørte, gjøre opmærksom paa, at hvad der vilde gjælde om en Landevei deroppe, gjælder ogsaa om en Jernbane, nemlig at den kan slyge til af Sand og Sne om Vinteren. Det Beløb, som det vil koste, at holde Jernbanen ryddet om Vinteren, lader sig ikke overse; det løber maaste op til 6,000 Kr. pr. Mil; det vil jo tilmed være vanskeligt at faae Banen ryddet i denne mennesketomme Egn. Jeg tror heller ikke, at det er gode Exempler, vi allerede have for Os. I hele Landet er der 203 Mil Statsbaner, deraf 51 paa Sjælland, 22 Mil i Fyen og 130 Mil i Sylland. Sylland har to Længdebaner, tre Tværbaner og en Gaffelbane mod Nordvest og en mod Ost. Disse Jernbaner forrente sig kun i ringe Grad. Udbyttet af Jernbanerne, hvorpaa der er anvendt over 100 Millioner, er ifølge det sidste Statsregnskab kun 1,700,000 Kr. Det giver kun daarlige Renter. Det er næppe derfor rigtigt at bygge flere Statsbaner i Sylland. Hvor man egentlig skal gjøre Standsningen, veed jeg ikke; men det tør jeg sige, at det bliver vanskeligere at standse, jo flere uproduktive Baner man anlægger. Jeg har faaet store Betæneligheder ved dette Lovforslag, og tør ikke stemme derfor. Jeg har markeret min Stilling ved 2den Behandling og skal nu hverken stemme for eller imod.

Madsen-Rygdal: Jeg havde ikke ventet, at der var blevet nogen Forhandling idag om det foreliggende Lovforslag, og jeg var derfor aldeles ikke betænkt paa at sige Noget om denne Sag; men efter de Bemærkninger, som nu ere fremkomne, finder jeg det rigtigt som valgt Medlem for den Kreds, hvor Banen skal lægges, at sige et Par Ord. Jeg skal forudsætte, at jeg kan godt forstaa, at ærede Medlemmer, som ikke ere kjendte med de stedlige Forhold, kunne have Betæneligheder ved denne Bane; thi jeg skal bemærke, at da jeg første Gang